

लहरीं अमृत विंदू

मराठी - हिंदी भजने

संत जैरामदास



॥ श्री सतगुरु प्रसन्न ॥

लहरी अमृत बिंदू

मराठी - हिंदी भजने



- लेखक -

श्री. संत जयरामदास उर्फ लहरी बाबा

■ लहरी अमृत बिंदू (मराठी-हिन्दी भजने)

■ रचयिता
संत जैरामदास उर्फ लहरीबाबा

■ प्रकाशक
श्री. लहरी आश्रम कामठा,
जि. गोंदिया

© श्री. लहरी आश्रम कामठा

■ प्रकाशन तिथी
प्रथम आवृत्ती - डिसेंबर १९८२
द्वितीय आवृत्ती (१०००)- गुरुपौर्णिमा (२००६)
श्री लहरी आश्रम, कामठा

■ अक्षर जुळवणी
संजय तराळ
रॉचिस कॉम्प्यूटर्स, अमरावती

■ मुद्रक
न्यु पंचशील ऑफसेट, गांधीचौक,
अमरावती.

■ मूल्य : रूपये १०/-

- अणुक्रमणिका -
मराठी भजने

क्र.	भजन	पृष्ठ क्र.	क्र.	भजन	पृष्ठ क्र.
१)	माझ्या दुबळ्याची हाक	१	२५)	सुखाचा दिवस पाहण्याशी	१३
२)	जो कोणी जगेल आपल्या	१	२६)	साधका करी आत्मचिंतन	१३
३)	ज्ञान नाही, वेळेचा ज्या	२	२७)	नीच उच जगी कोण	१४
४)	स्वार्थी लोक स्वार्थाचे भूके	२	२८)	मन चीत बुध्दी स्थीर झाले	१४
५)	पती वचनाला पाळ बाई	३	२९)	त्यागानी वाग अंतरात	१५
६)	दृष्ट भावना टाळ बाई	३	३०)	आटे ना जड मस्ती	१६
७)	ह्या झोपडीत माझ्या	४	३१)	मज वेडच ती सत्संगाची	१६
८)	जातीचा रे उंच असला	४	३२)	अतिप्रेम माझे या दिन	१७
९)	सांभाळ केला विपत काळी	५	३३)	ज्या जीशेवर सरस्वती नाचे	१७
१०)	मर्यादा पाळावी संसाराची	५	३४)	राम नामी जडले चित्त	१८
११)	सज्जन सज्जन करती प्रीती	६	३५)	इष्टावर ठेवो	१८
१२)	सुखी करावे प्रपंचाला	६	३६)	उच्च विचार साधी राहणी	१९
१३)	जगी निघाले ठग किती	७	३७)	जन्मभर मिळाले	२०
१४)	जिकडे बघतो तिकडे दुःख	७	३८)	जीवनाचा शेवटला क्षण	२०
१५)	आयुष्याची खोवे ना घडी	८	३९)	दुष्टास किती घन	२१
१६)	कोण कुणाचे सगे साथी	९	४०)	सेवेत माझा देह	२१
१७)	तुमचे काम हे गहत्वाचे	९	४१)	असला म्हातारा शरीरानी	२२
१८)	चित्त रामनामी जडले	१०	४२)	दोन दिवसाचे जीवन	२३
१९)	जेव्हा लागे भक्तीचा छंद	१०	४३)	शब्दाचे भविष्य उदयास	२३
२०)	त्याच्या कार्याचे काय महत्व	११	४४)	दुःखी जीवनात घ्यावा	२४
२१)	तुझे नाव स्मरता देवा	११	४५)	माझे गावच आहे तीर्थ	२४
२२)	आता कुठवरी रहावे चुप	१२	४६)	मायाचे आवरण	२५
२३)	संकट काळी साह्य नाम	१२	४७)	सर्वात श्रेष्ठ आत्मराम	२६
२४)	जो कोणी जागेल अपुल्या	१३	४८)	मायेचे बंधन जीवाची	२७

- अपुक्रमणिका -

हिन्दी भजने

क्र.	भजन	पृष्ठ क्र.	क्र.	भजन	पृष्ठ क्र.
१)	परख नहीं करते	२८	२१)	महामानव हमारा प्यारा	३९
२)	जगत ये झुठा सपना	२८	२२)	राम नाम तो मुख से गाए	४०
३)	दो चिजोंसे संसार बना	२९	२३)	यह राष्ट्रपीता गांधी की	४०
४)	मेरा खून है ये मराठा	३०	२४)	राम नाम की धून ये लगी	४१
५)	कलीयुग से सतयुग है	३०	२५)	राम रावण देह एक	४२
६)	मेहनत वाले के धनपर	३१	२६)	काम देखकर देते दाम	४२
७)	जड चेतन का ध्यान रख	३१	२७)	जिसके पास नेकी	४३
८)	सारा जग एक बाजू	३२	२८)	मानव परखा जाये	४४
९)	जीस भावना से	३२	२९)	जब तक न होवे प्रगती	४४
१०)	कौन कहता है	३३	३०)	सही नीती नियम से	४५
११)	गरीबो को रहे	३३	३१)	दुःखियों के लिए तन लुटा	४५
१२)	ज्ञानी रहकर निठुला	३४	३२)	जिवनके हर स्वास स्वास मे	४६
१३)	प्रेमसे दुनिया झुकाले	३५	३३)	आज सज्जनता से जो	४६
१४)	कर ले दीनोंका काम	३५	३४)	जीवन के हर स्वास का	४७
१५)	तन सेवा मे लगाले	३६	३५)	इन्सानियत का नाता	४७
१६)	जीवन तेरा कागज नैया	३६	३६)	डिप्लोमा में ज्ञान को	४८
१७)	ऐसी जीदगी कीस कामकी	३७	३७)	दुनिया के उपर	४९
१८)	ये नैन भुके तेरे दर्शनके	३८	३८)	राम नाम तो मुखसे गाये	४९
१९)	हिम्मत वालोके लीये खुदा	३८	३९)	नामको हृदय में बिठा ले	५०
२०)	ज्ञानकी बात चलाये	३९			

भजन - १ (माझ्या दुबळ्याची हाक...)

(चाल - थांबे पाऊल मुरली एकूनी)

माझ्या दुबळ्याची हाक, देवा तु रे कानी ऐक ॥ धृ ॥

तुझ्या वाचूनी जगी ना कुणी, धाव घेई चर्तुपाणी ।

तुझ्या चरणी माझे सुख ॥१ ॥

नको धन द्रव्याची रास, हृदयी राहो तुझा वास ।

देई कृपेची भीक ॥ २ ॥

देह झीजो दिन दुबळ्यासाठी, सूखी संसार हो जगजेठी ।

हीच मनकामनाची भूक ॥३ ॥

जैराम म्हणे जन्मो जन्मी, दास राहो तुझा स्वामी ।

रामनामी रंगी मूख ॥ ४ ॥

भजन - २ (जो कोणी जागेल...)

(चाल- दिलमन से गाऊंगा तेरा नाम)

जो कोणी जागेल आपल्या हीताशी ।

चुकवील जन्म मृत्यु फाशी ॥ धृ ॥

आळसात सारे आयुष्य खोवीले, कधीना आपले भले पाहिले ।

घरी मूले बाळे राहती उपाशी ॥ १ ॥

ऐसे हे दुर्गणी चुकले कर्माला, वाहीले न हीत, दोष देई नशीबाला ।

ऐसे हे मुख लोक भार भूमीशी ॥ २ ॥

जैरामदास म्हणे ऐसा जनापाई, समाजाच्या पतनाची पाळी येई ।

पसरली दरीद्रता सुख ना कोणाशी ॥ ३ ॥

भजन - ३ (ज्ञान नाही वेळेचा...)

(चाल- तेरे प्यार का आसरा)

ज्ञान नाही वेळेचा ज्या मानवाशी,
अन्न राहूनी आहे तो उपाशी ॥ धृ ॥
काय त्याचे सुख मिळे समाजाशी,
पाण्यात मासोळी, तहानलेली जशी ।
पाहीले न कधी स्वहीताशी ॥ १ ॥
ऐसे हे दुर्गुणी चुकले कर्माला,
पाहीन स्वहीत दोष नशीबाला ।
ऐसे हे मूर्ख लोक भार भूमीसी ॥ २ ॥
आळसात सारे आयुष्य खोवीले,
घरी मूल बाळ उपाशी राहीले ।
संत पुरावे कोरे भूलशी ॥ ४ ॥
जैरामदास म्हणे ऐशा जनापाई,
समाज पतनाची पाळी येई ।
पसरली दरिद्रता, सुख ना कुणाशी ॥ ५ ॥

भजन - ४ (स्वार्थी लोक स्वार्थाचे भूके...)

(चाल - भज गोवींद गोवींद छंद)

स्वार्थी लोक स्वार्थाचे भूके । प्रेम करती गरजे पुरते ॥ धृ ॥
वेळ निघता पळती हे दूर, ते कधी ना तुमचे होणार ।
ऐसे हे स्वार्थी सरदार, काय सुख मिळे सांगा ते ॥ १ ॥
जेव्हा येई दुखाःची पाळी, तेव्हा तेव्हा लावी ते गोडी ।
एक क्षण ते तुम्हां ना सोडी, पोटी दुष्टपणाचे कृत्ये ॥ २ ॥
यांचे काम मोठे महत्वाचे, राहू द्यावे काम हे तुमचे ।
ऐसे हे अंधवृत्तीचे, घेती प्राण कितीकांचे ॥ ३ ॥
म्हणे जैराम पाजी हे मूर्ख, कधी स्वप्नी मिळे ना सूख ।
ऐसी यांची खोटी वागणूक, दूर रहावे नेहमी यांचे ॥ ४ ॥

भजन - ५ (पती वचनाला पाळ बाई...)

(चाल - स्वतंत्र)

पती वचनाला पाळ बाई । तेव्हा सुखाचा होई संसार ॥ धृ ॥

दया धर्म ठेवूनी पोटी,
नेहमी आठवी जगजेठी सतमार्गाने चाल ॥ १ ॥

शील नम्रता मर्यादाशी, पाहून चाल नीती धर्माशी,
करी जीवन उद्धार ॥ २ ॥

थोर पुरुष हे आई बाप, सेवेत करू नको चूक ।
लहानसे मानती बाळ ॥ ३ ॥

तुझ्या वयाचे बहीण भाऊ, नाते प्रेमाचे नको खोवू ।
मर्यादा सांभाळ ॥ ४ ॥

जैराम म्हणजे ऐशी बाई, तिच्या चरणी माझी डोई ।
तीज पाहून कांपे काळ ॥ ५ ॥

भजन - ६ (दुष्ट भावना टाळ...)

(चाल - स्वतंत्र)

दुष्ट भावना टाळ बाई-२, जन म्हणतील तुला दाड ॥ धृ ॥

पती वचनाशी करतील फोल, पापाचे ओझे डोक्यावर ।
जन्म घेवून आली डाड ॥१ ॥ बाई

सासू सासऱ्याशी करशी वैर, क्रोध अंगी मोठा फार ।
येऊन झाली आहेस घर ॥२ ॥ बाई

रामनामाचा आळस मोठा, ठेवशी मनी कपट खोटा ।
कर्माचे मीळे वाईट फळ ॥३ ॥ बाई

थोरांची ना पाळी, पाळी मर्यादा, वाईट बोलण्या संवय सदा ।
म्हणशी स्वतःशी हुशार ॥४ ॥ बाई

जैराम म्हणे ऐश्या बाई, सुख नाही कोण्या ठाई ।
मिळे अंती नर्काचे द्वार ॥५ ॥ बाई

✓ भजन - ७ (हया झोपडीत माझ्या...)

(चाल - हे ईश्वरा)

हया झोपडीत माझ्या, मिळे सुख समाधान ।	
नको महाल माडी, कुणाचे धन ना मान	॥ धृ ॥
कुणाचा न चाले हेवा, लहानपण बरे देवा ।	
आनंद मिळे जीवा, हरी नामी राही मन	॥ १ ॥
चटणी भाकर कष्टांची, तूप साखर कोणाची ।	
आभूषण नको अंगी, शोभे चिंधीच मजला छान	॥ २ ॥
शील नम्रताचे व्रत, दया भाव पाही त्यात ।	
तेथेची माझे हीत, परोपकारी झिजो तन	॥ ३ ॥
नाते हे मर्यादाचे, निती नियम हे मानवतेचे ।	
सर्वावर दृष्टी एक, नीच ऊंच न दिसे कोण	॥ ४ ॥
नको राहो अभिमान, स्वाभिमानी निभे प्रण ।	
जैराम म्हणजे सतसंगी, मिळे स्वहित निधान	॥ ५ ॥

भजन - ८ (जातीचा रे ऊंच असला...)

(चाल - ऐसा प्यार बहा दे भैया)

जातीचा रे ऊंच असला, काय महत्व असे त्याला ।	
कर्माचा जर मागासला, स्वहीत त्याने न पाहीला	॥ धृ ॥
निघत जाई आयुष्य यांचे, आळस भरला असल्याने ।	
उदर भरती परधनाने, निती नियम ना पाही ।	
ज्ञान सांगी तसे लोकां, किंमत ना विद्वत्तेला	॥ १ ॥
पक्षपाती अंगी गूण, सांगे जना थोरपण ।	
जातीयतेचा भेदभाव, जीवन जगे गर्वनि ।	
व्यवहार यांचे बाळपणाचे, भूलला मानवतेला	॥ २ ॥
वेदाभ्यास पाठ असे, पर दुःख ना ओळखीले ।	
जैरामदास म्हणे रे बाबा, दुःख देऊ नये लोकां ।	
मानवता ही निघत चालली, सोडा फसवेगिरीला	॥ ३ ॥

भजन - ९ (सांभाळ केला विपतकाळी...)

(चाल - औताराचे कार्य कराया)

सांभाळ केला विपतकाळी, तोच झाला त्याचा वैरी ।
विसरूनी गेले त्या दिवसाला, ऐसे निघाले दुराचारी ॥ ६ ॥

लावुनी गोडी गरजेपुरती, वरपांगी हे प्रेम करी ।
प्रित दावती जिन्हायाची, कपट ठेवुनी अंतरी ।
गुण अंतरी खोटेपणाचे, असे निघाले कितीतरी ।
गोड बोलुनी फसवेगिरी, ऐसे हे रे गद्दार ॥ १ ॥

लबाडुनी भोळ्या भाविकांना, जीवन करती जरजर ।
विचार मनी पाप पुण्याचा, मुखाने वदती हरीहरी ।
लपंडावाचा खेळ मांडुनी, प्राण घेती परक्यांचे ।
दया धर्माला दूर ठेवुनी, नाते फसवेगिरीचे ॥ २ ॥

दुःखाचे डोंगर डोक्यावरती, रड लागले जागेभरी ।
जैराम म्हणे दुर्जनापाई, जीवन झाले त्राही त्राही ।
किती नाडले सजन मानसे, पहाती हे रे विचारी ॥ ३ ॥

भजन - १० (मर्यादा पाळावी संसाराची...)

(चाल - पाहता कुठे हो माझा हरी)

मर्यादा पाळावी संसाराची ।
नेहमी चालावे, बोलावे नात्यानी ॥ ६ ॥

इमानदारी पोटी ठेवुनी, प्रेम भावाचे नाते गोवुनी ।
सुख द्यावे सर्व जीवांशी, विसर न पडो या धर्माची ॥ १ ॥

दयेचा ठेवी नित्य जिन्हाळा, निभवित जाई तोची सोहळा ।
याच करीता आयुष्य वेचावा, भिती न ठेवी या मरणाची ॥ २ ॥

अंगी गुण शील नम्रता, सत्गुणाची त्याची वाचा ।
देह झिजवी परोपकारा, भक्ती समजा हीच देवाची ॥ ३ ॥

येवुनी भुवर करी सेवा, आयुष्याचे हीत समजावा ।
हीच साधना देव मिळविण्या, आता समजा पाळी शेवटची ॥ ४ ॥

म्हणे जैराम सतकमनि, उदय भाग्याचा होई त्याने ।
भय ना राही त्याला कुणाचे, करती निंदा जरी त्याची ॥ ५ ॥

भजन - ११ (सज्जन सज्जन करती...)

(चाल - आपको हमसे बिछड़े हुये)

सज्जन सज्जन करती प्रीती, त्याची ते देती प्रचिती ॥ धृ ॥

दयाधर्म अंगी बाणे, स्वाभिमानाचे अंगी लेणे ।

निष्काम मनाची ही वृत्ती ॥ १ ॥

दृढ संकल्प ठाम मत, हेच त्याचे हो मनोरथ ।

ब्रम्हानंदी राही मती ॥ २ ॥

सर्व जीवा देई उन्नती, कुणावरती ना विपती ।

याची देती ते शाश्वती ॥ ३ ॥

जैराम म्हणजे त्यांची कला, सर्व जीवात पाही देवाला ।

तेची असती संत सती ॥ ४ ॥

भजन - १२ (सुखी करावे प्रपंचाला...)

(चाल - भजन करनेसे सजन बनोगे)

सुखी करावे प्रपंचाला, तेच धन द्यावे जनाला ।

तोची आवडता सर्व जनांचा, विद्वान म्हणती जन त्याला ॥ धृ ॥

अंगी सत्गुणाचे बाने, सत्याचे त्याचे लेणे ।

फुकट ना कुणाचे घेणे, स्वकर्मावर गुजर करे ।

इमानदारीचे ठेवी नाते, ठेवी धर्म मानवतेचे ।

ऐशा मनुजा जन हे वंदती, भुलती ना कधी त्याला ॥ १ ॥

हक्काचे तो नाते निभवी, नाडवी ना तो कुणाला ।
सर्वात पाही आत्माराम, तन समझे नाशीवंत ।
हेच मर्म ठेवुनी मनी, पाही ना दुजे वर्म ।
समझे हेच निज धर्म, कपट मनी ना ठेवीला ॥२॥

जैराम म्हणे, समाज देश, चाले त्यांचे बळावर ।
सुख शांती मिळे सर्वा, जोवर असती ते भूवर ।
बुडत्या जनाशी तारण्याला, समजा जगी अवतरला ।
त्यासी म्हणावे महामानव, फोडी वाचा दुःखाला ॥३॥

भजन - १३ (जगी निघाले ठग किती...)

(चाल - आपसे हमको बिघडे हुए)

जगी निघाले ठग किती, जिकडे तिकडे भिती भिती ॥ धृ ॥
विश्वास करावा कुणावरती, वेळ प्रसंगी दगा देती ।
अशी आली परिस्थिती ॥१॥
इमानाचा राही न थारा, राही ना आई बाळ जिव्हाळा ।
कशी झाली ही भ्रष्ट मती ॥२॥
वाढला निसर्गाचा कोप, जिकडे तिकडे दुःख शोक ।
अन्न वस्त्राची न हो पूर्ती ॥३॥
धरुनी आस सुख मिळण्याची, बघतो वाट त्या दिवसाची ।
आली आता कशी स्थिती ॥४॥
जैराम म्हणे कैसी वेळ, धकाधकीचा आला काळ ।
बिघडली हो मनोवृत्ती ॥५॥

भजन - १४ (जिकडे बघतो तिकडे...)

(चाल - रघुपती राघव)

जिकडे बघतो तिकडे दुःख उभे,
हृदयाला सुई जैसी खुपे ॥ धृ ॥

आस करतो मी त्यांची, मनोकामनाची होवे न पूर्ती।	
आयुष्य कैसे पूढे निभे	॥ १ ॥
संकट काळी कुणी न सहारा, पाहून दृष्य पळती माधारा।	
कसे म्हणावे यांना सांगा	॥ २ ॥
आयुष्यामध्ये कितीमिळाले, किती आले व किती गेले।	
कितीकाने दिले दगे	॥ ३ ॥
विश्वासपात्र मिळाला न कुणी, म्हणूनी जीवचौ झाली हानी।	
दैव कैसे हे अभागे	॥ ४ ॥
जैराम म्हणे जीवन दुखाडी, जशी पाण्यावीण तडपे मासोळी।	
कसे घेवू मी नाम जीभे	॥ ५ ॥

भजन - १५ (आयुष्याची खोवे ना घडी...)

(चाल - जींदगी की ना तुटे लडी)

आयुष्याची खोवे ना घडी । भजन करी पल एक घडी ।
जन्म मृत्युची तुटे ना बेडी, आरामात काढू ना वेळी ॥ धृ ॥

ओ ५५५५

टपून बसला आहे तो काळ,
होई केव्हा तूझी संध्याकाळ
जन्म मृत्युची आहे सकाळ, ब्रम्ह रसाचा घे तू फराळ ।
जीवन जाई रे घडी घडी ॥ १ ॥

सावध होई तू रे गडी, कोण असे तुझा कैवारी ।
कोण तुझे सांभाळ करी । विचार याचा तू मनी करी ।
नाव अडली बीच थडी ॥ २ ॥

कर्मापाई संचीत घडे, वाईट चांगले फळ मिळे ।
सत्याठाई ही प्रीती जुळे, त्यात असे सर्वांचे भले ।
जैराम म्हणे कर तातडी ॥ ३ ॥

भजन - १६ (कोण कुणाचे सगे साथी...)

(चाल- आपको हमसे बिछडे हुये)

कोण कुणाचे सगे साथी, आपुल्या आप करे पुरती ॥ १ ॥

माझा मीच मददगार, मजवर नाही कुणाचा उपकार ।

माझे कर्मच ही संगती ॥ १ ॥

विश्वभर मी शोध केला । मज वाचूनी नाही दूजा ।

मीच पूजा मीच आरती ॥ २ ॥

शत्रू कुणाचा कुणी नाही, जैसे कर्म तसे फळ घेई ।

तैसे बनते संचीती ॥ ३ ॥

कोण कुणाचे दुःख निवारे, कर्म फळ भोगे सारे ।

काय भरोसा दैवावरती ॥ ४ ॥

जैराम म्हणे मी रे जैसा । जग दीसे मज तैसा ।

सुखी व्हावे सत संगती ॥ ५ ॥

भजन - १७ (तुमचे काम हे महत्वाचे...)

(चाल - भज गोविंद गोविंद छंद)

तुमचे काम हे महत्वाचे, असती सर्व गरजेचे ॥ १ ॥

आपुल्याच हीताचे गाणे, त्यावीना दुजे ना घेणे ।

अहर्णीशी हेच रडगाणे । पाय धरती म्हणून संताचे ॥ १ ॥

कुणावरी येई संकट, त्याची नाही तुम्हाला प्रीत ।

मनी व्यवहार निर्दयीतेचे काय सुख आम्हा तुमचे ॥ २ ॥

स्वार्थाची मुखी गोड भाषा, व्यवहार ढोंगी बगळ्याचा ।

पोटी ठेवूनी खोटी आशा, प्राण घेई सज्जनाचे ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे खोट्या नीती पाई । कुणाचे न भले होई ॥

मनी विचार करूनी पाही । त्यातच सुख जीवनाचे ॥ ४ ॥

भजन - १८ (चित्त राम नामी जडले...)

(चाल- चित्ती राम माइया बसले)

चित्त राम नामी जडले, त्याला कर्म बाधे कसले ॥ धृ ॥

निष्कामाचे त्याचे लेणे, कुणाशी का घेणे देणे ।

अहर्नीशी ब्रम्ह नांदी, बोले आणि तो चाले ॥ १ ॥

अंतरबाह्य एक दृष्टी, नाही कुठे ऊठाऊठी ।

सर्व भूती न प्रचीती, उन्मनी ठाई ते रमले ॥ २ ॥

विदेही म्हणता देही दिसे, कासवा प्रमाणे गती असे ।

आंतर ज्योती तेवीतसे, विदानी मूळ मिळाले ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे सहज लक्षण, त्याची वीरला जाणे खुण ।

तुटले त्याचे जन्म मरण, स्वहीत साधीले अपुले ॥ ४ ॥

भजन - १९ (जेव्हा लागे भक्तीचा छंद...)

(चाल- जैरामाशी काय वर्णावे)

जेव्हा लागे भक्तीचा छंद, तेव्हा उठे ब्रम्हानंद । धृ ॥

लहराच्या बरखा होई, जीव ब्रम्ह बोध घेई ।

देहाची राही ना सूध ॥ १ ॥

नयनी धून रामनामी, मन लागी ना कोण्या कामी ।

पाही सदा चितनंद ॥ २ ॥

रमे स्वरूपाचे ठाई, त्याविण दुजे ना काही ।

तिथे मिटला वादावाद ॥ ३ ॥

निरामय वृत्ती झाली, विन्ताशी चेतना आली ।

तिथेच भेटे मुकुंद ॥ ४ ॥

म्हणे जैराम हरी सखा, त्याने केला अपुले सरीखा ।

जैसा दरवळे मकरंद ॥ ५ ॥

भजन - २० (त्याच्या कार्याचे काय महत्व...)

(चाल - जैरामासी काय वर्णवे)

त्याच्या कार्याचे काय महत्व काढा शोधून त्याचे मत ॥ ६ ॥

मग जावे शरणांगत, तेव्हा मीटे तुमची भ्रांत ।

मिळे सुख शांती मनात ॥ १ ॥

तत्त्वतत्वावरून ओळखावे, ज्ञान बुद्धी निरखावे ।

घालावे आयुष्य त्यात ॥ २ ॥

बोल ते अनुभवाचे, आत्म्याला जे जे रुचे ।

तिथे आहे तुमचे हीत ॥ ३ ॥

तुमच्या मना जिथे शांती, तिथे करा तुमची वसती ।

बसु नका कोणी व्यर्थ ॥ ४ ॥

म्हणे जैराम सत्यव्रत, तिथे मिळे सर्वा तथ्य ।

फोल मानु नका त्यात ॥ ५ ॥

भजन - २१ (तुझे नाम स्मरता देवा...)

(चाल- नाम तुझे घेता देवा)

तुझे नाम स्मरता देवा, मना शांत वाटे ।

हृदयात माझ्या पाझर फुटे ॥ ६ ॥

देहभान सर्व विसरूनी गेले, देव पाहता देवच होईन गेले ।

शब्द ब्रम्हाचे उमटे, ब्रम्हरस उमटे ॥ १ ॥

संसार सुख मिथ्या हे वाटे, जगी तुझ्या वाचून कोणी ना रुचे ।

तुझ्या भिमेस चंद्र सूर्य नटे ॥ २ ॥

धुंद भरली नयनी, करमेना एक क्षण । जीव्हा ही थकली किती गाऊ तुझे गुण ।

ध्यान लागता तुझे परभान उठे ॥ ३ ॥

म्हणे जैरामदास जिवाच्या जिवलगा । तुझ्या सारखा सखा नाही त्रीलोका ।

पळती तिन्ही तापे माझे उच्चारीता नामे ॥ ४ ॥

भजन - २२ (आता कुठवरी राहावे चुप...)

(चाल- साई तेरी याद भरा सुख)

आता कुठवरी राहावे चुप,
दुराचान्यापासून कष्ट झाले खूप ॥ धृ ॥
कुटनितीचे टाकुनी जाळे, वरपांगी दावीती जिवाळे ,
दाविती बनावटी सूख ॥ १॥
ज्याने केले त्यांचे भले, त्या दिवसाला भूलूनी गेले,
होतसे हेच मला दूखः ॥ २ ॥
सीमा नाही बैमानीला, कीती सांगावे पाजी राघ्याला ।
ओळखीना पुण्य पाप ॥ ३ ॥
जैराम म्हणे ढोंगी लोक, कुणा मिळाले त्यांचे सुख
सज्जनांशी झाला शोक ॥ ४ ॥

भजन - २३ (संकट काळी साह्य नाम केला...)

(चाल-जिवनमे पीया तेरा साथ)

संकट काळी साह्य नाम केला, समजावे वेळो वेळी देव त्याला ॥ धृ ॥
जगासाठी असे गुंडा बदमाश, आपल्या साठी असे तो जगदीश ।
विसरु नये त्यांचे उपकाराला ॥ १ ॥
आई बाप बंधू तुच कृपा सिंधू, चरण त्यांचे वंदू सदोदीत ।
नवजीवण दान दिले मजला ॥ २ ॥
करावे नेहणी तत्वाची पूजा, त्यात भरले आहे रहस्य रजा ।
सत्य शब्द अर्थ खोल, मानव जन्माचे होई मोल ।
विसरु नका तुम्ही निती नियमाला ॥ ३ ॥
जैराम म्हणे कंठीचा ताईत, त्याचे पासून झाले माझे हीत ।
भूलू नका कुणी अशा मानवाला ॥ ४ ॥

भजन - २४ (जो कोणी जगेल आपल्या हीताशी...)

(चाल- दिल मनसे गाऊंगा तेरा भजन)

जो कोणी जगेल आपल्या हीताशी । चुकवी जन्म मृत्यु फाशी ॥ धृ ॥

आळसात सारे आयुष्य खोवीले । कधीना आपुले भले पाहिले ॥

घरी मुले बाळे राहती उपाशी ॥ १ ॥

ऐसे हे दुर्गुणी चुकले कर्माला । पाहीन स्वहीत दोष देई नशीबाला ॥

ऐसे मूर्ख लोक भार भूमीशी ॥ २ ॥

जैरामदास म्हणे ऐशा जनापाई । समाजाच्या पतनाची पाळी येई ॥

पसरली दरीद्रता सुख ना कुणाशी ॥ ३ ॥

भजन - २५ (सुखाचा दिवस पाहण्याशी..)

(चाल-अगर है ज्ञान को पाना)

सुखाचा दिवस पाहण्याशी, मानवा काम घे हाती ।

सोडूनी सर्व ही भ्रांती, कर जीवनाची उन्नती ॥ धृ ॥

कर्मापासून भाग्याचा उदय, ध्येय ऐसा ठेवी तू ।

मिळो सर्वांना सुखशांती, सुवीचार आणि सतबुद्धी ॥ १ ॥

परहीतात असे तुझी शान, जन तुला जैजैकार करती ।

देह झिजवी चंदनापरी, मुखाने भज हरी हरी ॥ २ ॥

तनु त्यागीता राहे, तुझी जना मध्ये कीर्ती ।

म्हणे जैराम सर्वांच्या, हितात तुझे हीत भूवरती ॥ ३ ॥

भजन - २६ (साधका करी आत्मचिंतन...)

(चाल- माझीया हृदयाच्या मंदीरी)

साधका करी आत्मचिंतन, शोधत अपूले मूळ धन ॥ धृ ॥

त्यावीन सुखी होई न जीवन, झटावे तुटण्या हे भवबंधन ।

लक्ष टाकी गगन मंडळी, निश्चय करूनी मन ॥ १ ॥

सोडूनी सारी लाज जगाची, मदत घ्यावी विवेकाची
नाद बींदू साधून ऐकावे आवाज, घंटा वाजे घणघण ॥ २ ॥

लखलख दरबार चमके तिथला, रवी- शशी तीथे नटला ।
ज्योत चीन्मय नयनी भरली, राही न सुध बुध भान ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे चित्र विचित्र, चोहिकडे एकच पात्र ।
जागा कुठे राही न सुनी, चकीत झाले मन ॥ ४ ॥

भजन - २७ (नीच उच जगी कोण...)

(चाल- हे ईश्वरा)

नीच उच जगी कोण, सांगा तुम्ही शोधून ।
वैश्य क्षत्रिय क्षुद्र ब्राम्हण, समाज सोई निर्माण ॥ धृ ॥
ब्रम्हासी ज्यानी ओळखीले, तेची ब्राम्हण झाले ।
कोण नाकी कानी जन्मले, सांगा हो विद्वान ॥ १ ॥
ज्याचे कर्म असती उंच, त्यासी म्हणती जन भगवंत ।
दुर्गूण नाही हो त्यात, तोची संत सज्जन ॥ २ ॥
वैश्य म्हणावे कुणा, व्यवहारात हो शहाणा ।
क्षत्रियांचा सुरेबाना, शुद्रात असे दुर्गूण ॥ ३ ॥
ज्याचे पाशी मानव हीत, तोच आवडे समाजात ।
भेदभाव नाही त्यात, पाही सर्वांशी समान ॥ ४ ॥
म्हणे जैराम सुकर्म वाट, सत्य प्रेम भाव मनात ।
सर्वांचे पाही हीत, तोच पुरुष धन्य ॥ ५ ॥

भजन - २८ (मन चित्त बुध्दी स्थिर झाले...)

(चाल-मन चीत बुध्दी)

मन चित्त बुध्दी स्थीर झाले, मिळाली मुक्ती माहेर ॥ धृ ॥
स्फूर्ती पूजा मनी उठे, हृदयी कंप हा दाटे ।
काम क्रोध झाले ठार ॥ १ ॥

मनाची फिटली भ्रांती, हृदयी लहरा उसळती ।

विश्वची दिसे हे घर ॥ २ ॥

कल्प विकल्प ते गेले, जीवंत राहूनी मेले ।

कसली ना राही हुरहुर ॥ ३ ॥

निर्भय मिळाले पद, घेई ब्रम्हानंद स्वाद ।

ठाई ठाई पाही ईश्वर ॥ ४ ॥

म्हणे जैराम चित्ती राम, तयाची कुठे ना कम ।

तोच उन्मनी भ्रतार ॥ ५ ॥

भजन - २९ (त्यागानी वाग...)

(चाल-मनी नाही भाव)

त्यागानी वाग अंतरात तूरे जाग ।

उदय होतील तुझे भाग्य हो, भुलू नको तू कर्तव्यास जाग हो ॥ ६ ॥

वृत्ती वैराग्याची सुकर्मी असावी, भेदभावाची उपाधी नसावी ।

विचाराने पाऊल पुढे टाकावे, त्याने हीत अपुले साधावे हो ॥ १ ॥

ज्ञान भाव भक्तीचे अंगी हे गुण, दया क्षमा शांतीचे अंगी बाण ।

सर्व जीवांशी तू एकरूप मान, भाव भक्तीचे लावी तू लग्न ।

घेई ब्रम्ह रसाचा स्वाद हो ॥ २ ॥

आत्म सागरी विवेकाने उडी, चिन्मय दृष्टी पाही अगोचरी ।

तेव्हा तुटे जन्म मरणाची फेरी, देव होईल तुझा कैवारी ।

राही नाही काळाचा तुला भय हो ॥ ३ ॥

म्हणे जैराम घे संताचा सहारा, अनुभवाने नाव लागेल किनारा

सोड तू माया ममता पसारा, जागी अपुल्या स्वहीताला हो ॥ ४ ॥

भजन - ३० (आटेना जड मस्ती...)

(चाल- तु प्यारका सागर है)

आटेना जड मस्ती, जागेना तोवरी आत्मशक्ती ।
तोवरी मीटे न भ्रांती, कुठे ना मिळे जीवा शांती ॥ धृ ॥

वरपांगी ज्ञानेचे बोल, त्याचे न होती मोल ।
त्याचे संती होई ना मोल, व्यर्थच ठरे फोल ।
भौतिक वादा पाई, भ्रष्ट झाली ही मनोवृत्ती ॥ १ ॥

राग द्वेशाचा पसरला वारा, लागे कुणा न थारा ।
पळती सर्व सैरावैरा, काही सुचे न त्यांना ।
भूलती ईश्वर नाम, कशी जाईल मन भ्रांती ॥ २ ॥

जैराम म्हणे सतसंगावीन, कळेना मर्म ।
स्वार्था पाई घेती जीव, चुकती स्वकर्म ।
चुकविण्या हे फेरे, गुरूशी जोडतुरे प्रिती ॥ ३ ॥

भजन - ३१ (मज वेडच ती सतसंगाची...)

(चाल-मोहे लागी लगन हरी दर्शन की)

मज वेडच ती सतसंगाची । सतसंगाची ॥ धृ ॥

धनद्रव्य ते नको कुणाचे, फुकट खाण्याशी ।
भाकर आवडे कष्टाची ॥ १ ॥

तथ्य कुठेना मिळेल मजशी, या संसारी ।
तृप्ती न झाली त्या मनाची ॥ २ ॥

संसार नश्वर वाटू लागले, जग हे मिथ्या ।
भिती वाटते वाहण्याची ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे एकच चिंता, जनसेवेची ।
गोडी पर उपकाराची ॥ ४ ॥

जैराम बाबांच्या जन्म दिना निमित्त जनाला संदेश

(चाल- शहीदो का खूँका)

अतिप्रेम माझे या दीन गरीबाशी ।

त्याचेच कर्म पाहून मज वाटे खुषी ॥ धृ ॥

श्रमीक जीवन अती हे कष्टाचे ।

परवा न करीती या नरतनाचे ॥

प्रेम असे जसे आई बाळासी ॥ १ ॥

आपल्याच कमाईवर भरोसा त्यांचा

अडका रूका न ते घेती कुणाचा

वैभव पाहूनी नाही ज्यांचे त्यासी ॥२ ॥

देवावर भरोसा असे सदोदीत ।

सत्यावर चालणे हीच त्यांची रीत ॥

सदा निर्भय राही कुणाची न भिती ॥३ ॥

गगनासी छाया पृथ्वी बिछाना

सर्व जीव प्रिती, दया भावना

निर्मळ मन गंगा वाहे जैसी ॥४ ॥

जैराम दास म्हणे त्यांचीच प्रिती ।

सुकर्म पाहूनि आनंद चित्ती ॥

प्रभु मज पाहू दे त्यांची उन्नति ॥ ५ ॥

भजन - ३३ (ज्या जिभेवर सरस्वती नाचे...)

(चाल-कशाला पंढरी जातो रे बाबा)

ज्या जिभेवर सरस्वती नाचे, ते बोल जगाला रूचे ॥ धृ ॥

अंतर आत्म्यातूनी निघाली वाणी, कधीना जाई खाली ।

अखंड निरंतर सिध्दांत भरले, वात्सल्य प्रेम बाळाचे ॥ १ ॥

विश्व भरूनी उरले ज्ञान, शेष शारदा झाले मौन ।

सुर्य चंद्र हे मंदावले, स्वयं अनुभव त्याचे ॥ २ ॥

जन मन बुध्दीचे चाले ना जिथे, तिथे वास संताचे ।
जेथे नाही मुरत सुरत, मिळे पद मोक्षाचे ॥ ३ ॥

जैरामदास म्हणे रे बाबा, अनंत जन्माचा सिध्द ।
त्याला जगात कुठे ना बाध्य, काय बोलू त्या वाचे ॥ ४ ॥

भजन - ३४ (राम नामी जडले चित्त...)

(चाल- उठ पंढरीचा राजा)

राम नामी जडले चित्त, पूर्ण झाले माझे व्रत ।
आता नाही उठा उठ, अटल सिध्दांत ॥ धृ ॥
दृढ निश्चयाचे बोल, अर्थ असे याचे खोल ।
मानू नका कोणी फोल, पडाल नर्कांत ॥ १ ॥
उरला नाही भेदभाव, कोणताही असो जीव ।
सर्व ठायी दया कीव, नसे जात पात ॥ २ ॥
जिथे सर्वांचे हित, तेची माझे मनोरथ ।
दृष्ट असो वा सज्जन, प्रेम जन आत्म्यात ॥ ३ ॥
जैराम म्हणे माझा सखा, विठ्ठल पांडूरंग ।
नाही कुठे आता उणीव, त्रिभुवनात ॥ ४ ॥

भजन - ३५ (इष्टावर ठेवो एक निष्ठ भाव...).

(चाल - लाडक्या पुंडलिका)

इष्टावर ठेवो एक निष्ठ भाव
तिथेच, मिळेल तुला ठाव ॥ धृ ॥

मनाचे दृढ संकल्प कर
एकच आला विश्वभर
कुठे नाही दुजे स्थळ
दुजे नको पाहू कुठे वाव ॥ १ ॥

आपल्या वरूनी जनासी पाही
सुख दुखाःचे धडे घेई
माझे अंशच सर्व ठायी
पार होईल तुझी नाव ॥ २ ॥

कोण कुणाचे दुःख हारी
कोण कुणाचे, सुख कारी
अकर्ते हे, राहती भिकारी
याचे अर्थ, अंतरी लाव ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे, ज्ञानी अडाणी
माया ब्रम्ह, एकच खानी
भ्रमापाई होई हानी
दिसे वेगळे, एकची गांव ॥ ४ ॥

भजन - ३६ (उच्च विचार साधी राहणी...)

(चाल- जारे पंछी)

उच्च विचार साधी राहणी, तोच असे हो जगी ज्ञानी ॥ धृ ॥

कर्मावरती त्याची निष्ठा, स्वाभिमान ही प्रतिष्ठा ।२
न्यायाने जायी ब्रम्हपीठा, स्वहित साधिले त्यानी ॥ १ ॥

निष्कामाची सेवा त्यांची, भावनांची गाणी ।२
दया धर्म अंगी असती, सत्यच त्याची वाणी ॥ २ ॥

देह झीजवी जनांसाठी, जागवूनी अभंगासी । २
मोह मायेचे असती त्यागी, स्वानुभवाचे धनी ॥३ ॥

जैराम म्हणे ऐशा मनुजा, नमस्कार हो माझा ।२
अंतरी त्याची करावी पूजा, विसरू नका कोणी ॥ ४ ॥

भजन - ३७ (जन्मभर मिळाले न रिकामपण...)

(चाल- घडी घडी मनी तुझे)

जन्मभर मिळाले न रिकामपण ।

कामापायी व्यर्थ गेले जीवन ॥ धृ ॥

दिनभर पोटाची असे तळमळ ।

शांती न मिळे सर्व ठायी हळहळ ।

स्थिर न राही कुठे हे मन ॥ १ ॥

स्वार्थ मोह पाठीशी बसले ।

हिताचे काम होई न कसले ।

जर्जर झाला हा जड तन ॥ २ ॥

अमोल रत्न मानव जन्म ।

झाडे वाही त्याचे जतन ।

अंत समयी सोडविल कोण ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे वेळेत वेळ ।

राम नावाचा लाव वेड ।

तेव्हाच तुमचे होईल कल्याण ।

तेव्हाच तुम्ही बनाल भाग्यवान ॥ ४ ॥

भजन - ३८ (जीवनाचा शेवटचा क्षण...)

(चाल - दिल एक मंदिर है)

जीवनाचा शेवटचा क्षण, त्याच ठिकाणी ठेवावे मन ।

तेव्हांच मिळे मोक्षाचे धन, इतक्याच करीता लागे भजन ॥ धृ ॥

मानवाशी मिळाले ज्ञान बुद्धी विवेक । प्रपंच परमार्थ करावे मुक ।

इहलोकी परलोकी मिळे सुख । अंतसमयी राहे, देवाचे स्मरण ॥ १ ॥

गणगोत कुटूंब मिळे प्रत्येक योनी । जळी स्थळी काष्टी आणि पाषाणी ।

परंतु सतसंग लाभे भाग्यानी । विचार करी क्षणोक्षणी ॥ २ ॥

प्राप्त केला मानव जन्म । मानवतेचे ना अंगी गुण ।
पोटी असे त्याचे दुर्गुण । मुक्त देह राम आणि रावण ।
ओळखा त्याचे वृत्ती वरून ॥ ३ ॥

वृत्ती पासून कृती । कृति पासून किती । तिथेच घ्यावी आपली प्रचिती ।
तेव्हाच मिळे तुम्हाला तिथे शाश्वती । विचाराने घ्या, तत्त्व शोधून ॥ ४ ॥

वरपांगी ज्ञानाचा चालला जगी गोंधळ ।
गर्वापायी आला मुखी बोल ना धड ।
हा अर्धवट असे यांचा हा ज्ञान ॥ ५ ॥

जैराम म्हणे भौतिक वादापायी । आत्मज्ञान वाया जाई ।
यानेच कुणा मिळेना समाधान ॥ ६ ॥

भजन - ३९ (दुष्टास किती धन...)

दुष्टास किती धन द्रव्य दिला ।
समाधान वाटे ना त्याचे जिवाला ।
उपकाराचा बदला अपकारानी फेड केला ।
मनी भाव कुटनीतीचे, कुणाचा दया त्यांनी न घेतला ।
जीवनभर हळहळ अशा माणसास कुठे न थारा ॥
पाय न थांबे जागेवर लोभा पाई होई बेजार ॥
राही न हा कुठला ॥
जैराम म्हणे ऐसाचा केला ज्यांनी संग ।
त्याचे जीवन झाले तंग, पाठीमागे लावूनका व्यंग ।
नाही तर होईल तुमचा घोटोळा ॥

भजन - ४० (सेवेत माझा देह...)

सेवेत माझा देह, त्यातची सुखी रहावा ।
इच्छा हीच भाव, प्रण हाचि निभवावा ॥
बघावे दुबळ्याचे दुःख, त्यातच मिळे सुख ।

देह हा नाशीवंत, एक दिवशी काळ खात ।
 समजलो माणुसकीत तथ्य नाही जगात या ।
 कुणाची न पुत्र सुत नाही, कुणाची नमहाल माडी ।
 क्षणात मिटे सारी रामनाम हाचि तारी । सद् बुध्दी देई देवा ।
 लई जन्माचे हे पुण्य, मानव जन्म भाग्यवान ।
 कुठे नाही त्याला उण, मायापायी झाला क्षीण ।
 सुख नाही कुठे जीवा ॥
 जैराम म्हणे प्रभू राया, सुखी ठेवी माझी काया ॥
 समाज सेवा कराया, प्रण जावू नक देऊ वाया ॥
 दया इतकी ठेव ॥

भजन - ४१ (असला म्हातारा शरीरानी...)

(चाल - माझे माहेर पंढरी)

असला म्हातारा शरीरानी ।
 बलवान रहावे आत्म बलानी ।
 त्यांनीच सुख पहावे जनी ॥ धृ ॥
 निरोगी काया निती नियमाची ।
 त्यास कसली भीती काळाची ।
 जरी पाळी आली मरणाची ॥
 धैर्य सोडी ना हा प्राणी ॥ १ ॥
 विश्वास ठेवून आत्म्यावर ।
 जनी करावा व्यवहार ॥
 मिळे सुख शांती सार ।
 तोच त्रिलोकाचा धनी ॥ २ ॥
 बोल उमटे जिव्हाळ्याचा ।
 त्याचा निष्काम भावाचा ।
 देश समाज हिताचा ।
 तोच आवडता सर्वांचा ।
 जाई तोच कीर्ती ठेवूनी ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे आत्माराम ।
त्याचे पाशी माझा काम ॥
दृष्टास काय कळे मर्म ।
ज्याचे सुख त्याला कळे ॥
हित बुडविले कोट्यानी ॥ ४ ॥

भजन - ४२ (दोन दिवसाचे जीवन...)

दोन दिवसाचे जीवन, तुझे माझे, माझे कां म्हणतो रे ।
मोह मायाने फसविले जाळे, खोवून बसला आयुष्य सारे रे ॥ १ ॥
महाल माडी मुलं बाळ, खिची गोडी जोडली रिस्तेदारी
मी तू पणी लागेल चौऱ्यांशीची फेरी रे ॥ २ ॥
जाती पातीचा गर्व मोठा, मानवतेचा संपविला साठा ।
फिरतो जसा नटीचा नट रे ॥ ३ ॥
ओळखले नाही अपुले हीत, भुलला तु रे माया मौजेत ।
आपण केला आपला घात, अंतःकाळी रडशील पुढे रे ॥ ४ ॥
जैराम म्हणे उघड डोळे, पडती पुढे यमाचे कोडे ।
ध्यान दे माझ्या शब्दाकडे रे ॥ ५ ॥

भजन - ४३ (शब्दाचे भविष्य उदयास...)

(चाल- उद्याची चिंता)

शब्दाचे भविष्य उदयास न येती ।
कर्म केल्याविन घडे ना प्रचीती ॥ धृ ॥
अमोल शब्द साधू संताचे, मर्म न सुचे सत संगीवीन ।
तत्व जाणता मिळे सद्गती ॥ १ ॥
अनुभव घ्यावे आल्या ठाई, आपल्या वरूनी जग पाही ।
कोण कुणाचे लावी सोई, बरे वाईट तुमच्या हाती ॥ २ ॥

जैराम म्हणे पुण्य पदरी, तैसी प्रारब्धाची दोरी ।
कर्म संचिता मध्ये उभा हरी, काय ठेवसी कुणाची भीति ॥ ३ ॥

भजन - ४४ (दुःखी जीवनात घ्यावा...)

दुःखी जीवनात घ्यावा संताचा सहारा ।
सोडूनी मोह पसारा फिरू नये माघारा ॥
जरी डोक्यावरती वादळ कोसळले ।
गांव राष्ट्र देश विश्व सर्व एक झाले ।
मनी धैर्य ठेवूनी वेळेला तोंड द्यावे ।
त्यानेच ह्या जगी सुख पहावे
तत्वावरून माणूसकी ओळखली जाते ।
ईश्वर चिंतनानी भगवंताचा अनुभव येते ।
इतक्याकरीता संताचा संग धरावे ।
सतकार्य नाम स्मरण जीव उद्धारावे ॥
वाचा मनसा करमना करावेठाम मत ।
ईश्वर भजनात लावोनिया चित्त ।
ठेवोनिया पोटी श्रद्धेचे भावार्थ ॥
ठाई ठाई आत्मराम एकची जाणावे ।
सर्व जीवाला ईश्वर रूप मानावे ॥
जैराम म्हणे निश्चय ज्याचा ठाम ।
त्याला पाहूनी थरथर कापे यम ।
कुठे न बाधे त्या जीवाला भ्रम ।
नेहमी देव राही त्याच्या समागम ॥

भजन - ४५ (माझे गांवच आहे तीर्थ...)

(चाल- जिसे लागी लगन)

माझे गांवच आहे तीर्थ, आता कुठे फिरू मी व्यर्थ ।
बन्धु भावाचा मिळे प्रेम, मर्यादाचा असे नेम ॥ धृ ॥

ईमानदारीने करती काम, जिन्हाळ्याचा ठेवूनी व्रत ।
दया शांतीचे असे माहेर, कुणाशी न कुणाचे द्वेष वैर
एक दुसऱ्याच्या वेळेवर, जाई ते धावत ॥ १ ॥

माणुसकीला मिळे निष्ठा, दया धर्म ठेवूनी ओठा ।
सत्येचा हृदयी लाटा, बोला मध्ये सर्वांचे हित ॥ २ ॥

नाते यांचे मर्यादीत, लहान थोर वागणुकीत ।
प्रेम देई प्रेम देत, भेद न यांचे संस्कृतीत ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे खरे हेची ग्रामदेव, कुठे पहावे दुजे देव ।
तीर्थात मिळे काय काय सांगे कुणाशी तिथे भला होता ॥ ४ ॥

भजन - ४६ (मायाचे आवरण...)

मायाचे आवरण व ब्रम्हाचे स्मरण ।

तेथे ठेवावे नेहमी मन ॥

तत्त्वित्त उल्हास नेहमी अंगी ।

आत्मदेवाला बनवा संगी ।

त्याच आनंदात नेहमी प्रसन्न ॥

बहीरंग जगाचा विसर न पडे ।

तोवरी तत्त्वज्ञान न कळे ।

हे सर्व कार्य खोटे ठरे ।

त्यागा ठाई लोभ न राही ॥

वैराग्या पाई आशाची होई बोळवण ।

काम क्रोधाचा ठिकाणा न लागे ।

वृत्ती निवृत्तीत आटे तेव्हाच ।

ब्रम्हाचे उमटे ठसे ॥

निष्काम भावनेची वाणी ।

तेथे उभा जनार्दन ॥
सूर्य चंद्र होई दिपमान ।
निरामय ज्योती प्रकाश महान ॥
ध्यानी ध्याता होईल साक्षी ।
राम पाहिले आपुले डोळा ।
उन्मनीच्या भरतारा ।
दश उंगल उरला भरून ॥
जैराम म्हणे अनुभवाविण ।
कळे नाही आत्म ज्ञान ।
गुरु कृपा विण कळे नाही खुण ।
करो कुणी लाखो प्रयत्न ॥

भजन - ४७ (सर्वात श्रेष्ठ आत्माराम...)

(चाल - संसार ने जब तुकराया)

सर्वात श्रेष्ठ आत्माराम, त्यानीच जगी चाले ना काम ।
ओखळ तयाविण मिळे ना धाम ॥ १ ॥

तोच तुझा असे कैवारी, अंतर्मुखाने चिंतन करी ।
तेव्हा चुके चौऱ्याशी, सोडा विचाराचा भ्रम ॥ १ ॥

स्वर्ग सुख याच देही, स्वरूपात निरखून पाही ।
विसर पडता दुःख होई, पाही आपला नीज धर्म ॥ २ ॥

सर्व युगे तुझे हाती, कर्म तैसी मिळे प्रचीती ।
तैसी वाही तुझी वृत्ती, मन ठेवी तूरे ठाम ॥ ३ ॥

सर्व जीवावरी ठेवी प्रीती, नयनी आत्माराम ज्योती ।
बहु दया ठेवा पोटी, गुरु कृपेने सांगे जैराम ॥ ४ ॥

भजन - ४८ (मायेचे बंधन जीवाची...)

(चाल - पाहता कुठे हो माझा हरी)

मायेचे बंधन जीवाची या पाठी, अज्ञानापाई सगळी उठाउठी ।
होईन तुझ याचे मन, ठेवी बुद्धीत संकुचीत गुण ॥ धृ ॥

हीत अहीत कधी ना पाही, जन्म मरण वेळोवेळी घेई ।
किती जरी करी वेद अध्ययन, कल्प विकल्पाचे याचे ज्ञान ॥ १ ॥

देहाची प्रीति तेथे मौज पाही, पक्ष पतीत जीवन वेची ।
खाण्यासाठी जीवन जागी, कसा राहिल जगी मान ॥ २ ॥

छंद करूनी विवेक दृष्टी, अनहीतात पाही हित ।
स्वहित ना साधे म्हणुनी भोगी, देई सतसंगात मन ॥ ३ ॥

जैराम म्हणे रुपाठाई, भूलशी तू रे सर्व कही ।
स्वरूप ओळखी गुरुकृपेने, तेव्हा तुटेल हे भव बंधन ॥ ४ ॥

हिन्दी भजने

भजन - १ (परख नहीं करते न्याय अन्याय की...)

(तर्ज - गरीबोंकी जिंदगी भरी सजा)

परख नहीं करते न्याय अन्याय की,
वफादारी करते है अपने लोगोंकी ॥ टेक ॥

चाहे वो कितना गुंडा बदमाश रहे,
उसके पापो को हरदम छुपाये ।
तरफदारी करते है, उसके पक्षकी ॥ १ ॥

सज्जन कुचला, आज बिचारा ।

कहीं ना मिले ठिकाणा घुमता मारा मारा ।

तडफ तडफ कर होता है हरदम दुःखी ॥ २ ॥

नितीपर चलता है उसका, साथी ही बिरला ।
अनीतीसे रहता है, उसका बोल बाला ।
रहम नहीं आती, उसको किसीकी ॥ ३ ॥

ऐसा ही फैला है जगभर व्यवहार

अघटीत घटना घट रही पृथ्वीपर,

चढी चढी बात करे आज क्रोधकी ॥ ४ ॥

जैरामदास कहे निकल रहा भाई चारा ।

कैसा बचेगा ये समाज हमारा ।

नहीं जगे तो पाली विनाशकी ॥ ५ ॥

भजन - २ (जगत ये झूठा सपन...)

(तर्ज- संसार ने जब ठुकराया)

जगत ये झूठा सपन, मानव क्यो बनता दिवाना ।

यह जग ममताका सपना, जगत मे कोई न अपना ॥ टेक ॥

स्वारथ की भरी है प्रिती, करे बात यहांपर थोती ।

जब आई चलने की बारी, कोई साथ तुम्हारे चलेना ॥ १ ॥

मृग प्यासी बनबन घुमें, एकक्षण ये कहींना थमे ।

भ्रम मे सारी उमर गवाये, रह जाये सारा अरमान ॥ २ ॥

यहां कोई ना तेरा मेरा, जैसे चिडीया रैन बसेरा ।

आज यहां है कल वहां, देखत नैना हुये बिराना ॥ ३ ॥

मेरा मेरा क्यो करता पगले, वचन अपना तू परखले ।

अनमोल समय ना खोये, फीर पडेगा पछताना ॥ ४ ॥

यह दृष्य अदृष्य का खेल, जड चेतन का है मेल ।

बजेगी जाने की बेला, होवे गा ना कही पे रूकना ॥ ५ ॥

कहे जैराम चेतना प्यारे, माया ममता मे ना भूले ।

वादे रहेंगे तेरे अधूरे, जनम मरण का लगे ना गाना ॥ ६ ॥

भजन - ३ (दो चिजोंसे संसार बना...)

(तर्क - संसारने जब ठुकराया)

दो चिजोंसे संसार बना, सुख दुःख ये ही गाना ।

कोई हसता कोई रोता, माया ब्रम्ह का है खिलौना ॥ टेक ॥

दुरंगी यहां की चाले, सब खेल है उसके निराले ।

दोनो है शक्तीवाले, दोनो का एक ठिकाणा ॥ १ ॥

अपनी ही चलावे नीती, एक करे काया से प्रीती ।

दुजा दर्शाये आतम ज्योती, बीरलेने भेद को जाना ॥ २ ॥

शोभा जैसे रात दिनकी, वैसे ही अज्ञान ज्ञान की ।

जीव शीवका अन्तर भेद, एक सोने से जेवर नाना ॥ ३ ॥

जैसे तेल बीना नही ज्योती, वैसे नारी बीना नही पती ।

जब यहां मिलेगी शांति, परलोक सुखी है बना ॥ ४ ॥

सार असार का खेल, जैसे दुध मे पानी मेल ।

जैराम कहे गुरुकृपा बीन, हंस बुध्दी को पायेना ॥ ५ ॥

भजन - ४ (मेरा खून है ये मराठा...)

(तर्क- अगर है ज्ञान को पाना)

- मेरा खून है ये मराठा, कर्तव्य से कभी ना हटा ।
देश धर्म के लिये डटा, अधर्मी को हरदम है पीटा ॥ टेक ॥
- खाना मुक्त ना भाये । तन को हरदम झिजावे ।
बलबुते पर अपने जीये । सज्जन के लिये हूँ मिठा ॥ १ ॥
- भाई चारा का मेरा नाता । पुरुषोंके वचन निभाता ।
दिल में शिल नम्रता, दुखीयोंके लीये तन लूटा ॥ २ ॥
- चीड अन्यायी पाखंडीकी, उनके दुष्ट कर्मों की ।
ना सूना बात अन्यायकी, उसमें रहा हरदम रूठा ॥ ३ ॥
- जैराम कहे सतपर भरोसा, जातीपाती से नहीं नाता ।
सतगुण है मेरा दाता, उनके चरणो में रहता झूका ॥ ४ ॥
-

✓ भजन - ५ (कलीयुग में सतयुग है लाना...)

(तर्ज- तेरे प्यारका आसरा)

- कलीयुग मे सतयुग है लाना, उसके बीना व्यर्थ है जीना ॥ टेक ॥
- तन की आस धन की आस, मीटे न मन की येरे प्यास ।
मन में निष्काम भाव जगाकर, सबको शांती पहुचाना ॥ १ ॥
- जहां तक है मेरा अपना, वहां तक है झूठा सपना ।
तेरे बीन तुजा कहीं ना ठिकाना, छोड दे अब तू मेरा अपना ॥ २ ॥
- दर्पन मे तू देखे मुखडा, दुजी प्रतीमा दिखे वहाँ ।
भेद अभेद का खेल है भरा, भ्रम सारा है ये मिटाना ॥ ३ ॥
- एक ही ब्रम्ह सब ठीकाने, नाना नाम से वो चलता है ।
गुरु इस पद को लखाये, एक को अनेक में है अजमाना ॥ ४ ॥
- जैरामदास कहे रे बाबा, अगम नीगम खेल हमारा ।
ना अंधीयारा ना उजीयारा, ऐसे ठीकाने है रे रमना ॥ ५ ॥
-

भजन - ६ (मेहनत वाले के धन पर...)

(तर्ज - अगर है ज्ञान को पाना)

मेहनत वाले के धन पर, अलालोंका रहता हरदम ख्याल ।
फासा डाले झुठमुठका, और लुटते माल ॥ टेक ॥

देश इससे कैसा बचेगा, यही है दिलमे मेरे ।
चरीत्रहीन बनते चला मानव, दानवतासे करते छल ॥ १ ॥

किसीकी रहम नहीं दिलमे, उमरीया बीते पाखंड मे ।
रहमकी बात वो ना करते, पायेना शांती वो एक पल ॥ २ ॥

इसीसे फैल रहे दंगे, बढ रहे लुच्चे लफंगे ।
एकतामे लाये अडंगे, क्रोधका दिखाते है बल ॥ ३ ॥

जैराम कहे देख अत्याचार, नैनो से बहती नीर की धार ।
बचालो अपनी संस्कृती, नहीं तो, होगी उथल पुथल ॥ ४ ॥

भजन - ७ (जड चेतन का ध्यान रखकर के...)

(तर्ज- क्या निलाये ऐसे लोगोंसे)

जड चेतन का ध्यान रखकरके , प्रपंच परमार्थ करते जा ।
जहाँपर अपनी भलाई है, उस पद को पाते जा ॥ टेक ॥

अनहीत को तू भूलजा प्यारे, हितका मार्ग परख ले ।
जहाँ भी तुझको शांती मिलती, उस ठिकाने रमते जा ।
विश्व बुद्धी विश्व निर्मित, विद्वान उसको कहलाये ।
जहा न तेरी नजर जाये, चिन्मय ज्योती पाये जा ॥ १ ॥

दृष्टा अदृष्टा संसार बना, इसमे उसमे भेद गिना ।
ब्रम्ह पद को पा जाने को परदुःख को तू सहते जा ।
जैराम जड चेतनका ज्ञानी, वोही समझो विज्ञानी ।
उसके जैसा अमर बनने, निर्गुण भजन गाते जा ॥ २ ॥

भजन - ८ (सारा जग एक बाजू...)

(तर्ज - दिल एक मंदिर है)

- सारा जग एक बाजू, संत होवेना राजू ।
पटेना विचार उनके दिलको, जबतक ना होवे रूजू ॥ टेक ॥
- ज्ञान बुध्दी आत्मापर रखे भरोसा । दुजे विचारो पर ना रखे आशा ।
प्राण जाये पर वचन ना जाये । सत्यकी रखते बाजू ॥ १ ॥
- किसीसे नही लेना और देना । अपने मर्जी से जीना और मरना ।
आत्मारामही उनका बंधू । रहम ही ज्ञान सिंधू ॥ २ ॥
- पाप कर्मों की बुध्दी है जिनमे । अन्यायी पाखंडी की चीड जिसमे
प्रेम भरा है आत्मारामसे । पाप कर्मी को तजू ॥ ३ ॥
- भाग्य की लीखा विधाता ने रेख । उसके उपर है संतोकी मेख ।
पापी जब उनके शरणने जाये । नाम तारे भव सिंधू ॥ ४ ॥
- जैरामदास गुरु बली हरी । जन्म मरण की छुडाये फेरी ।
विन्मय ज्योत अगोचरी । आदी देव उनको पुजू ॥ ५ ॥

भजन - ९ (जीस भावना से देखे...)

(तर्ज - चरणो मे तेरा मेरा ध्यान)

- जिस भावना से देखे जिसको ।
अपने परसे परखे उसको ॥ टेक ॥
- मनमे उसके विचार जैसे । अनुभव करे वो खुद परसे ।
परखो उसको मन दर्पन से । तब सुख शांती मिले जीवन को ॥ १ ॥
- सज्जनता की है तेरी नीती । सब जीवो से करे प्रिती,
शिल, नम्रता को बने मती । सबमे देखे ईश्वर को ॥ २ ॥
- जैराम कहे हूँ मै जैसा । देखु जगत को मैं वैसा ।
दुजा न कहीं कोई बसा । खोजो तुम जड और चेतन को ॥ ३ ॥

भजन - १० (कोन कहता है दुजा वो हमसे...)

(तर्ज- लागी लगन प्रभु)

कौन कहता है दुजा वो हमसे
परखले खुद अपने दिल मनसे ॥ टेक ॥

भिन्न प्रकृती तुझसे बनी । नामसे हुयी विरानी ।
असंख्य रूप असंख्य जाती । आत्मज्ञान से मिले प्रचिती ।
भूल रहा भ्रम भ्रम से ॥ १ ॥

नाम तेरा ना गांव तेरा । सब घट है बसेरा ।
सबमे रहकर तू है निराला । जस किचड फुल खिला ।
जैसे भूल पडी है निज पद से ॥ २ ॥

माया ब्रम्ह एक ठिकाण । अपना तो देखे काम ।
कर्ता धर्ता दो है नाम । बिरलाही समझे मर्म ।
जैसे नर होवे नारायण से ॥ ३ ॥

जैराम कहे तुही देवता । माया से खाता गोता ।
हित न अपना परखता । किसी बिंद से न नाता ।
मिट जाये भ्रम गुरु कृपासे ॥ ४ ॥

भजन - ११ (गरीबो को रहे सदा मेरा साथ...)

(तर्ज - शहीदो का झुला)

गरीबो को रहे सदा मेरा साथ,
उनके ही कामो मे बटे मेरा हाथ ॥ टेक ॥

कोई उनको सतावे, सहन न करूँगा ।
सदा न्याय के लिये मै मर मिटूँगा ।
यही मेरे दिल का है ठाम मत ॥ १ ॥

माना है मैने सखा बंधू लाल ।
 नहीं देखी मैने नीच उँच जात ॥
 दुखियो के दुख को सदा जाऊ पीत ॥ २ ॥
 समझता इन्ही को मै परिवार अपना ।
 दूजा न देखा इन बिन सपना ।
 झूठे से हरदम रही नफरत ॥ ३ ॥
 सत्य को माना ईश्वर ।
 न्याय को जाना मैने तीर्थ
 जैराम गावे सदा यही गीत ॥ ४ ॥

भजन - १२ (ज्ञानी रहकर नितुला...)

(तर्ज- गेला हरी कुण्या गावा)

ज्ञानी रहकर नितुला, क्या करे समाज का भला ।
 दुजे धन पर पला, शौकतवाला ॥ टेक ॥
 करे वो काम लुटने का, भोले जनो को फँसाने ।
 देखे हरदम अपना मौका, मनका काला ॥ १ ॥
 अपनी अपनी बजावे गाल, दुरंगी हरदम चले चाल ।
 सरपर मंडरावे काल, धर्म को भूला ॥ २ ॥
 बरबाद किया जीवन को, अपने जैसा किया सबको ।
 परवाह नहीं राष्ट्रहित की, न हित का सला ॥ ३ ॥
 जैराम कहे दानववृत्ती, दिल में नहीं मानव वृत्ति ।
 उससे बिगडी संस्कृति, देखो हल्ला ॥ ४ ॥

✓ भजन - १३ (प्रेमसे दुनिया झुकाले...)

(तर्ज - नामका दिप जलाले) हरी ओम शरण

प्रेमसे दुनिया झुकाले, जगत ये अपनासा बन जाये ॥ टेक ॥

सब जीवोंसे जुड़े प्रीती, दया धरमकी वहां नीती।

उसमें आनंद मनाये ॥ १ ॥

मन मंदिर मे आतम ज्योती, जीवनकी वहां लेले प्रचीती।

सच्चीदानंद को पाले ॥ २ ॥

डगमग डोले नैय्या तोरी, हरपल धोका दिखे भारी

गुरुबीन कोई न संभाले ॥ ३ ॥

जनम जनम का भूला भटका, माया मोहनी बन मे अटका।

नामसे बन्धन छुडाये ॥ ४ ॥

जैरामदास कहे जागजा प्राणी, स्वरूप बीराना परखले ज्ञानी।

संतन साथ पकडले ॥ ५ ॥

भजन - १४ (करले दिनो का काम...)

(तर्ज - जपले हरीका नाम) हरी ओम शरण

करले दिनोका काम, तनमनसे रे।

तन जाने पर नाम रहे रे ॥ टे ॥

ज्ञान विवेकका लेके सहारा, जडचेतन को कह दे हमारा।

वहाँही जीवनके रहस्य छुपे रे ॥ १ ॥

संकट मुसीबतसे घीरे जो प्राणी, उनको छुडाने कर कुर्बानी।

निभाते रहे अपने प्रणका वादारे ॥ २ ॥

तडपते जीवो की दया, लेंना तेरा काम, परिश्रम मे ही मिले विश्राम।

निभाते रहे नाते भाई चारे ॥ ३ ॥

दुःखनेही सुखको जनम है दिया, इसलीये प्रल्हादका नाम अमर भया ।
तनछोड किर्ती अमर पद पाया ॥ ४ ॥

जैरामदास कहे सेवा सेही मेवा मिले, प्रभू ये प्रण मेरा तू निभाले ।
आये राहोंपर कितनेही रोडे रे ॥ ५ ॥

भजन - १५ (तन सेवा में लगाले...)

(तर्ज- नाम का दिप जलाले)

तन सेवा मे लगाले प्रभू को, दुखीयों में तू पाले ॥ टेक ॥

मंदीर मस्जीद घूमता पगले, पत्थर पाणी वहां मीले ।
मर्म वहाँ न मिले ॥ १ ॥

भावनाकी आरती मुर्ती, जगाने को आंतर ज्योती ।
नामसे प्रचीती मीले ॥ २ ॥

एकही आत्माराम अविनाशी, सब घटघटमे वो है बसी ।
परखे उसको मिले ॥ ३ ॥

जबतक ना जाने पीर पराई, प्रभूसे कैसे जुडे मिताई ।
दुजे दुख को तू पीले ॥ ४ ॥

जैरामदास कहे निष्काम सेवा, मानव धर्म को देवे बढावा ।
दिनो को गले लगाले ॥ ५ ॥

भजन - १६ (जीवन तेरा कागज नैय्या...)

(तर्ज- राम सुमीर के रहेम)

जीवन तेरा कागज नैय्या, पानी लगत घुल जाये रे ।
मुख काहे, वक्त गवार्ये, बीता समय ना आये रे ॥ टेक ॥

वो धन पुत्र की, करता बढाई, दो पलकी ये छाया है ।
आंखे रहकर अंधा बनता, देखे न किसकी भलाई है
प्यासा मृगा, बनबन घूमता, तडपत वो मर जाये रे ॥ १ ॥

यहां हुये बल धारी राजा, किसी को न छोडी ये सजा ।
 विधी विधान से मीली है कजा, सच्चे को सदा मिली रजा ।
 काल भंवरा, मंडरे सरपर, किसदीन किसको खाये रे ॥ २ ॥
 बात करे तू सौ सालो की, याद न रखता पल घडी की ।
 हंसा कब बीराना होवे, आये पाली कब चलने की ।
 रात है किसकी दिन है कीसका, नही ठिकाणा उसकारे ॥ ३ ॥
 जैरामदास कहे चेतना प्यारे, हीत अपना तू परख ले रे ।
 कोई नही यहां साथी तेरा, व्यर्थ कहे सब मेरा रे ।
 सुकर्म से सदगती मिले, नम ही तुझको तारे रे ॥ ४ ॥

भजन - १७ (ऐसा जींदगी किस कामकी...)

(तर्ज - जींदगी की ना तुटे लडी)

ऐसी जींदगी किस कामकी, बात नाआवे श्रीराम की ॥ टेक ॥

धन दौलत मे मन ये भूला, कभी गुण गाये ना रामका ।
 मन भटके बूरे राहोंपे, जीना ऐसा भी कीस कामका ।
 तृष्णा मिटे ना इस मनकी ॥ १ ॥

यह संसार लोभ भरा, कोई का ना होवे पूरा ।
 दुविधा मे ये जीवन पडा, कही मिले ना इसे थारा ।
 सेवा कीया ना दिन दुःखीयोंकी ॥ २ ॥

\$\$\$ साथी \$\$\$ है प्रभु \$\$\$ तेरा \$\$\$ हर घडी ।
 यहां सब है स्वारथ के साथी, अपने हीतसे ही करे प्रीती ।
 विपदा मे कोई ना साथी, ऐसी आई कई प्रचीती ।
 कैसा जीवन होवे सुखी ॥ ३ ॥

जैराम कहे उमरीया ढली, नीकल रही है स्वर्ण घडी
 नैय्या कैसे लगे उस थडी, फीक्र पडी है हमको बडी
 तडपे जीयरा ये घडी घडी ॥ ४ ॥

भजन - १८ (ये नैन भुके तेरे दर्शन के...)

(तर्ज- ये गर्व भरा मस्तक)हरी ओम शरण

ये नैन भुके तेरे दर्शनके, प्रभू कबतक देर अब देखू मैं ।
मैं अधमनीच, अपराधी हूँ, प्रभू कैसे तुम्हे रीहाँऊ मैं ॥ टेक ॥

ये मनमे मैल भरा मेरे, जनम जनम के कुकर्मोंका ।
मै अभागा हूँ तेरे दर्शनका , अब तरन को ही आंचू मै ॥ १ ॥

मुझे क्षमा करो अनार्थों के नाथ, तूमबीन उसर कौन सुने बात
दिखता ना मुझे तारण हारा, दर दर की ठोकर खाता मै ॥ २ ॥

बेसहारोंका तू सहारा है, डुबती को किनारे लगाते हो ।
भंवरे मे फँसी, नैय्या मोरी, तुमबीन कैसे बच पाऊ मै ॥ ३ ॥

कैसाभी हो माका बेटा, पर उसकी दया आती उसको ।
मुसीबत मे सहारा वो होती, वैसाही शरण तेरे आया मै ॥४ ॥

जैराम कहे मेरे प्रीतम नाथ, तेरे बलपर है जीवन मेरा ।
द्वारे तेरे कबसे आया, देरी ना लगा, कुछभीकर पर जावूना मैं ॥५ ॥

भजन - १९ (हिंमत वालो के लीये...)

(तर्ज -वह रोया पडा अर्जून)

हिंमत वालो के लीये, खुदा मददगार बनता है ।
उसकी सारी मुसीबतका, सामना हर पल करता है ॥टेक ॥

सत्कर्मोंकी किमतकरे, उसके आचार विचारोंकी ।
साथी बने प्रभु उसके, दुख मिटाये जन्मोके ।
वचन होवे नहीं खाली, दौडकर वो आते है ॥१ ॥

भुखे है श्रद्धा भावके, और भूखे है नीयमके ।
गीरधर बने मीरा के, चेले बने थे कबीरके ।
जीसकोभी जो भाता है, वैसा ही तो दीया है ॥२ ॥

कहे जयराम को दूर वही, जहाँ तहाँ भरा वो ही ।
अंतर दृष्टी खोले भाई, दिखे ना दुखः की खाई ।
चोरोंके लिये है चोर, साव के लिये भगवन है ॥ ३॥

चाल - २० (ज्ञानकी बात चलाये...)

(तर्ज - नामका दीप जलाले)

ज्ञानकी बात चलाले, सभीको, सुख शांती मील पाये ॥ टेक ॥
सबके हीत की होवे वृत्ती, ब्रम्ह की वाहाँ बहे मती ।
आनंद मे मन डोले ॥ १ ॥
सुविचारो से मिले शांती, मिट जाये सब जिवो की भ्रांती ।
वहां मन को तु रमाले ॥ २ ॥
कहदे पर दुखःको तु अपना, देखे मत तु झूठा सराना ।
हीतका नाता निभाले ॥ ३ ॥
सारे जगतमे तू ही तू है, नही कही ये जगह सुनी है ।
आपको आप आजमालो ॥ ४ ॥
एक सुत्रेके नाना जेवर, बनाये अनेक एक कारागार ।
पदको समझे बिरले ॥ ५ ॥
जयरामदास कहे तू है जैसा, जनार्दन है तेरे जैसा ।
दुजा ना कही मिले ॥ ६ ॥

भजन - २१ (महामानव हमारा प्यारा...)

(तर्ज-ढोल ताश्याच्या या गजरात)

महामानव हमारा प्यारा, वो ही बने रक्षक हमारा ॥ टेक ॥
उनके बलपर चलती दुनीया, समाजकी होवे उन्नती ।
मिट जाये अज्ञान अंधेरा ॥ १ ॥
ज्ञान ध्यानकी बरसावे झरीया, मुख बने ज्ञानी धनीया ।
लग जाती है नाव किनारा ॥ २ ॥

सब जीवों को मिले शांती, मीट जाये अज्ञान भ्रांती ।

अंधेरे मे देते उजीयारा ॥ ३ ॥

धर्म रक्षन अवतार लेते, दीन दुःखीयो को गले लगाते ।

जैराम कहे वो ही है विधाता ॥ ४ ॥

भजन - २२ (राम नामतो मुखसे गाये...)

(चाल - राम सुमीरके)

राम नामतो मुखसे गाये, दया धर्म नही जाना रे ।

नदी किनारे बगला बैठा, साधु भेंस बनाया रे ॥ टेक ॥

भोले भाले जन ना समझे, तेरे मनकी बतीया रे ।

उपर देखे सुंदर छबीला, अंदर मनका काला रे ।

मिठी बात से, जग भरमाये, पापमे उमर गवाया रे ॥ १ ॥

बोले एक और चले दूजा, करे नीसदीन किर्तन पूजा ।

कब तक ऐसी चले मनमानी, अंतमे मिले बुरी सजा ।

पारा खानेसे फुटकर नीकले, करनी के फल पाये रे ॥ २ ॥

अच्छा करे या बुरा करे, अपने लिये ही कर्ता है ।

दुजे के लिये, गड्डा खोदे, खुदही गीरकर मरता है ।

पेड लगाकर, बबुलका और, आम कहाँसे मिलता रे ॥ ३ ॥

जैरामदास कहे सब का हीत हो, ऐसी जुबा चलायें रे ।

सबके मन को भाये ऐसा, गीत नीत नीत गाये रे ।

तन छुटने पर कीर्ती रहेगी, दुनीया ना भूल पाये रे ॥ ४ ॥

भजन - २३ (यह राष्ट्रपिता गांधी की बाते...)

(तर्ज - जहां डाल डालपर)

यह राष्ट्रपिता गांधी की बाते, घरघर मे पंहुँचाना ।

यह काम है हाथ मे लेना ।

कुर्बानी करे तन मन और धनकी, देशको ऊंचा उठाना ।

यह काम है हाथ मे लेना ॥ टेक ॥

पवित्र भावना बने सभीकी, संस्कृती नाता निभाने ।
ये छोटे बड़ोंका कहना न माने, मर्यादा सीखलाने ।
ये सत्य अहिंसा की क्रांतीसे, आजादी को टीकाना ॥ १ ॥

बुरे व्यसनोंसे, बचकर चलना, भारती धर्म हमारा ।
हर एक दुजेकी देखे भलाई, मानव धर्म हमारा ।
ये नीच उंचके भेद को भूलकर, प्रेम की ज्योत जलाना ॥ २ ॥

है पिछडा सारा समाज अपना, होवे ना वो जब तक सुखी ।
तबतक दुःख ये माथे पर है, सबका जीव ना होवे सुखी ।
भूमाता का फर्ज चुकाने, परिश्रम से है जीना ॥ ३ ॥

सेवक बने इस देशके सब हम, जिम्मेदारी नीभाने ।
तैयार हो जावो बूढे बच्चे, अपने प्रण को निभाने ।
खालो कसम तूम अपने धर्म की, हील मील काम है करना ॥ ४ ॥

जैराम कहे, अवसर है मीला, माँ का फर्ज निभाने ।
है अगर माँ के सच्चे सपूत तो, आवो बीड़ा उठावे ।
सत पथ पर चलना फर्ज हमारा, ये ही गाये गाना ॥ ५ ॥

भजन - २४ (राम नाम की धून ये...)

(तर्ज-आसमान से आया फरीस्ता)

राम नामकी धून ये लगी, आंतर ज्योती दिलमें जगी ।
मन मंदीर का द्वार खुला, खटपट सारी पलमें भगी ॥ टेकं ॥

भजलो अजी भजलो, ये नाम हरीका भजलो तुम ।
तजलो, अजी तजलो, ये गर्व गुमान को तजलो तुम ।
इससे ना किसीकी भलाई हुई, अंत कोई ना संगी ॥ १ ॥

चखलो अजी चखलो, ये ब्रम्ह रसको चखलो तुम ।
देखो, अजी देखो, स्वहीत को अपने देखो तुम ।
राम नाम का ले सहारा, सुखमय होवे जींदगी ॥ २ ॥

लीनता अजी लीनता, सब जीवों से जोडो तुम नाता ।
 पाता अजी पाता, फीर कभी कमी ना वो पाता ।
 सभी तेरे वो मित्र बने, कीर्ती तेरी रह जायेंगी ॥ ३ ॥

जोडो अजी जोडो, ये प्रीत प्रभूसे जोडो तुम ।
 छोडो अजी छोडो, ये काम क्रोध अब छोडो तुम ।
 जैराम कहे सत्य व्रतसे, सुखी बन जाये अभागी ॥ ४ ॥

भजन - २५ (राम रावन देह एक...)

(तर्ज - उठ पंढरीचा राजा)

राम रावन देह एक, कर्म उनके ऊंच निच ।
 जैसी जैसी पाई संगत, वैसा मिला पद ॥ टेक ॥

दैविक असुरी दो संपत्ती, पाये न उसकी प्रचिती ।
 तब तक मिटे न विपत्ति, समझे नही हित ॥ १ ॥

देह धर्म जीव नाता, श्वास श्वास में वो रमता ।
 काया से जब जुदा होवे, कौन नारी सुत ॥ २ ॥

दैव संचित की जोडी, सुकर्म में खड़ा हरी ।
 प्रेरना वो सबको देता, जैसे जिसके मत ॥ ३ ॥

जैरामदास कहे, हित अपणा परख ले ।
 वैसा ही फल मिले, जैसा मनोरथ ॥ ४ ॥

भजन - २५ (काम देखकर देते दाम...)

(तर्ज - क्या मिलीये ऐसे लोगोसे)

काम देखकर देते दाम, जिसमें मिलता समाधान ।
 वोही मानव प्रिय होता है, वहाँ मिलता है उसको मान ॥ टेक ॥

सुरत से तो किस्त बढी है, बिन पखे उड़ जाती है ।
 जिसको आते उसकी परिचिती, उससे प्रिती जुड़ जाती है ॥

सच्चाई के राहों पे चलकर, बलबुते का खाता अन्न ॥ १ ॥

नीति से तो प्रिती जुडी है, करने को पर हित का काम ।
 तन मन धन न्यौछावर करके, वहाँ लेता है वो विश्राम ॥
 शिल नम्रता के राहों पर, जीवन का किया उत्थान ॥ २ ॥
 सेवा भावकी वृत्ती मनमें, सबको शांति मिलने को ।
 चरित्रवान बने सब कोई, मानव धर्म निभाने को ॥
 प्रेम देना और प्रेम लेना, ये ही उसका निशदिन ध्यान ॥ ३ ॥
 जैरामदास कहे जो प्राणी, अपनी भलाई चाहता है ।
 बंधुभावका नाता निभाकर, पर दुखः में वो खटता है ॥
 इहलोक परलोक साधकर, कहलाता है भाग्यवान ॥ ४ ॥

भजन - २७ (जिसके पास नेकी...)

(तर्ज- ये दिन और उसकी निगाहोके साये)

जिसके पास नेकी, उसके पास ऐकी ।
 उसके तरफ ही, दुनीयाँ है झुकी ॥ टेक ॥
 सच्चाई को लेकर, चलता है हरदम ।
 परिश्रम की कमाई, बलबूते पर ॥
 फुकट नहीं खाना, बात निती की ॥ १ ॥
 स्वाभिमानी जीवन, दया धर्म बाते ।
 सभी के हितों की, वो बाते चलाते ॥
 कभी नहीं देखी, बुराई किसी की ॥ २ ॥
 झुठ अन्याय की, रखे चिढ़ मन में ।
 डुबे है जो जन, सदा दुर्गुण में ॥
 नफरत करे उनसे, प्रिती आत्माराम की ॥ ३ ॥
 कहे जैरामदास वात्सल्य माता के ।
 वैसे ही व्यवहार भाई चारे के ॥
 निभाये जो मानव जयजय होवे उसकी ॥ ४ ॥

भजन - २८ (मानव परखा जाये...)

(तर्ज-उठ पंढरीचा राजा)

मानव परखा जाये इन्सानियत से ।

उनके गुणोंसे, चाल चलन से ॥ टेक ॥

जाती धर्म भिन्न भिन्न, निसर्ग के है गुण ।

जड़ और चेतन एक है तत्व से ॥ १ ॥

ईश्वर अंश जीवआत्मा, अविनाशी कहलाये ।

भुला माया ममता में, अज्ञानता से ॥ २ ॥

काम क्रोध जब तक जगे, दुःख सुख पिछे लगे ।

आशा तृष्णा, लोभ से है, लगे पिछे फासे ॥ ३ ॥

जीव भ्रम जब मिटे, शिव का ये ध्यास लगे ।

दैव उसके जब जगे, गुरु कृपा से ॥ ४ ॥

कहे जैरामदास, निज वस्तु तेरे पास ।

परख बिन मृग घुमे, प्यासी पानी से ॥ ५ ॥

भजन - २९ (जब तक न होवे ग्राम प्रगती...)

जब तक न होवे ग्राम प्रगती । तब तक न होवे देश उन्नती ॥ टेक ॥

इमानदारी की दिलमे निती । आत्मीक भावनाकी जुडे निवृत्ती ॥

स्वावलंबी जीवन मे मिले प्रिती ॥ १ ॥

सतगुण की चलावो वृत्ती । ब्रम्ह की बहे हरदम मती ॥

उस बोलसे मिले शांती ॥ २ ॥

सुखी जीवन बने सभी का । द्वेष न रहे कोई कीसीका ॥

अहिंसा की करे क्रांती ॥ ३ ॥

जैरामदास कहे तन मन धन । समाज के लिये करो अर्पण ॥

तब ही तुम कहलाओगे भारती ॥ ४ ॥

भजन - ३० (सही निती नियमसे...)

(तर्ज- देखा एक ख्वाब)

सही निती नियमसे चलनेवाला । समाजका वोही करे भला ॥टेक ॥

दुनीयामें मिलता है कोई बीरला । लुच्चे पाखंडीने निकाला दिवाला ।

बेहाल हुआ समाज ये भोला ॥ १ ॥

निसदिन वो देह झिजाये । अपने प्राण की बाजी लगाये ।

सच्चे धर्मका है मतवाला ॥ २ ॥

परदुखः हरना है उसकी शान । कोई करे मान कोई अपमान ।

परधन पर कभी नजर न डाला ॥ ३ ॥

देखा जनहीत मे अपना हीत । सभी जीवोसे जोडा प्रित ।

किती छोडकर छोडा है चोला ॥ ४ ॥

हुआ ऐसे नर की जय जयकार । फर्ज निभाया मानव अवतार ।

जैराम कहे ईनसे तो विश्व न ढला ॥ ५ ॥

भजन - ३१ (दुःखीयों के लिये तन लूटा...)

(तर्ज- तेरे जैसा यार कहाँ)

दुःखीयों के लिये तन लूटा ।

अपणा प्रेम सभीको बाटा ।

जाती पातीसे न रखा रिश्ता ।

सभी में बसा एक देवता ॥ टेक ॥

पाखंडो से रहा छटा, आत्मतत्त्वसे लगाया पता ।

सुने बाते सबके हितकी, हरदम उनके भलाईकी ।

अन्यायसे न जाये कोई लुटा ॥ १ ॥

जहां है सबका भला, उसमे है मेरा सला ।

दिलबर को मैने, अपना दिल दे डाला ।

सदगुण वालेका मैं हू मिठा ॥ २ ॥

जैराम कहे मानव निती इसमें ही मिली प्रचीती ।

किया मैंने अनुभूती, पाया हूं अखंड शांती ।

रखी है दया धरम की निष्ठा ॥ ३ ॥

भजन - ३२ (जीवन के हर श्वास...)

(तर्ज-सुपंथाने तो अडवितो)

जीवन के हर श्वास श्वास मे । हित भरा है कण कण मे ॥

परख के चल तू पगपग मे ॥ टेक ॥

श्वास तन अमोल रत्न भरा । बहूमोल है यह हिरा ॥

रखा है तन तिजोरी में ॥ १ ॥

प्रभुने ज्ञान बुध्दी विवेक दिया । संभल संभलकर खर्च कर भैया ।

राम की खेती राम की चिडीया । घुमे मत बन बन में ॥ २ ॥

साक्षी रखकर आत्मा रामको । रट लगाये राम धूनकी ।

बानी परख ले संत बोलकी । झांकी देखले नयनोमें ॥ ३ ॥

जैराम मिलेगा तुही मदतगार । दर्पन मे मुखड़ा देख ले यार ।

भुल ही सार, रूप स्वरुप में ॥ ४ ॥

भजन - ३३ (आज सज्जनता से जो...)

(तर्ज -हम बने तुम बने)

आज सज्जनता से जो व्यवहार करे । वो ही जाये मारे ॥

इनकी पुकार कोई न सुन पाये । दर दर की खाये ठोकरे ॥ टेक ॥

ईमानदारी की भावना रखकर । सभी को मिटा वो समझे ॥

मानवता की निती से । सबकी प्यास बुझे ॥

कोई न दुखी रहे जगतमे । सत्य कार्य करे वो ही ॥ १ ॥

वचन के वादे निभाने में । उमरीया सारी खोये ॥

किये न पर्वा तन मन धन की । चाहे मरे अथवा जीये ॥

अंतीम समय तक लगाये । धर्म निती के नारे ॥ २ ॥

सत्य ही एक तपस्या समझकर । मन मे एक दृढता रखकर ॥
मुसीबत से ये गुजरकर । दुखिःयो के दुःख पिकर ॥
जैरामदास कहे बिरले ही । मस्त रहते सेवा मे बिचारे ॥ ३ ॥

भजन - ३४ (जीवन के हर श्वास का...)

जीवन के हर श्वास का, ध्यान रखकर चलना सिख ।
भगवान को कहां ढूँढता, ओ हे तेरे नजदीक ॥

बैरग उपाधी के भ्रम में सारा जीवन व्यर्थ खोया ।
सत्य असत्य का तुने कभी विचार न किया ॥
दया धरम कभी न किया, यहाँ कर रहा चिकचीक ॥

उलझन मे पड़ा है जैसे मुख नादान ।
न रखा कभी पाप पुण्य का ज्ञान ॥
समय का ज्ञान है तुझे न तनीक ॥

कहता जैराम श्वास ही जीवन का आधार ।
परखा नहीं तू मुख है पृथ्वी का भार ॥
यह ज्ञान गुरु चरण में जाकर सीख ॥

भजन - ३५ (इन्सानियतका नाता निभाते चलो...)

इन्सानियतका नाता निभाते चलो ।
सबके हीत की बात बोलो ॥

न्याय के डगरपर चलकर, जीवन सुखी करलो ।
दया धर्म की बाणी चलाकर पुण्य से तिजोरी भरलो ॥
प्रेम देकर प्रेम लेते चलो ॥

पूजो चलते फिरते देवको, शांती मिले उनके मनको ।
जिस चिज की जरूरत है उनको, पूर्ण करो उन इच्छाको ॥
सेवा मे ही तन को धो लो ॥

मानव सेवा ईश पुजा, इसके सरीखा धर्म न दूजा ।
कितना भी करे जपतप, मिले न सही वो आनंद मजा ॥
दुःखियों से हरदम मिठा बोलो ॥

जैरामदास कहे पिर पराई, जाना उससे जुडी मिताई ।
प्रभु मिलन मे न पडे कठीनाई, उसको कमतर्ता कही न रही ॥
सेवा का नाता निभाते चलो ॥

भजन - ३६ (डिप्लोमा में ज्ञान को...)

डिप्लोमा में ज्ञान को प्राप्त किया ।
देश समाज के काम मे न आया ॥ टेक ॥

बैरंग उपाधी की बात चलाया ।
खुद को न तू समझ पाया ॥ १ ॥

पढने से न कुछ काम चले ।
कढने से ही सब मर्म मिले ॥
सबके हित का न कभी काम किया ॥ २ ॥

शिल नम्रता सेवा भाव ।
तुममे है उसका अभाव ॥
काम क्रोध न छुट पाया ॥ ३ ॥

दया धर्म नहीं जिस ज्ञान मे ।
सतकर्मों की भावना न मनमे ॥
वही पढ़कर पृथ्वी का भार भया ॥ ४ ॥

जैराम कहे ऐसी पोथी पढ़ो ।
आत्मीक भावना सबमें जोड़ो ॥
उसने ही सारे जगत को जीत लिया ॥ ५ ॥

भजन - ३७ (दुनिया के उपर उपर...)

दुनिया के उपर उपर सेवा दिखलाता ।
अन्दर से गरीबोका खून पिता ॥
कैसा तू अपने को साधू कहलाता ॥ टेक ॥

मनमे तो है भाव जिन्दा ।
धर्म निती का तू है अंधा ।
कैसे निभावे मानव नाता ॥ १ ॥

कौवा दिखता बड़ा चतरा ।
निती नियम का तू है उतरा ॥
दिन दुःखीयो को नित्य सताते रहता ॥ २ ॥

उपर से इंद्रावन दिखे सुंदर ।
कडवा पन रहे उसके अंदर ॥
पुण्य पाप को कभी न देखता ॥ ३ ॥

जैरामदास कहे ऐसे पढ़त मुखोंसे ।
पटी न कभी किसी सज्जन के ॥
झुठ के बिगर कभी न दिखाई समता ॥ ४ ॥

भजन - ३८ (राम नाम तो मुखसे गाये...)

(तर्ज - राम सुमिरके करहम कर)

राम नाम तो मुखसे गाये, दया धरम नहीं जाना रे ।
नदी किनारे बगला बैठा, भेस साधूका लिया रे ॥ टेक ॥
भोले जन क्या समझे कपट छल, तेरे मनकी बतीया रे
उपर दिखे सुंदर छबीला, अंदर मनका काला रे
मिठी बातसे जग भरमाये, पापमे उमर गमाया रे ॥ १ ॥

निसदिन करे किर्तन पुजा, बोले एक और चले दुजा
कबतक ऐसी चले मनमानी, अंतमे मिले बुरी सजा
पारा खानसे फुटकर निकले, करनी के फल पाये रे ॥ २ ॥

अच्छा करे या बुरा करे रे, अपने लिये वो कर्ता है
दुजे के लिए गह्वा खोवे, आपही गिरकर मरता रे
पेड लगाये बबुल का और आम कहांसे खाये रे ॥ ३ ॥

जैराम कहे सबका हित हो, ऐसी जुबा चलाओ रे
सबके मनमे भाये ऐसा गीत नित नित गावो रे
तब जानेपर किर्ती रहेगी, दुनिया ना भूल पायेरे ॥ ४ ॥

भजन - ३९ (नामको हृदय में बिठाले...)

(तर्ज- नामका दिप जला ले)

नामको हृदय मे बिठाले,
काम क्या तुझको फिर सताये ॥ टेक ॥

जिन लोचन ने रामको देखा, वो नर भजन गाये ना गाये ।
दोनो को एकमे पाये ॥ १ ॥

पंच परमार्थ है दो किनारे, समय समय पर एक जुड जाते ।
संत ही भेद को पाये ॥ २ ॥

अंतर बाहर वस्तु एक, परखे ना वो भोगे दुख ।
तत्व ना समझ पाये ॥ ३ ॥

जैरामदास कहे समझका फेरा, गुम गया कचरे मे हिरा ।
गुरुबिना ना मिल पाये ॥ ४ ॥

आरती (चाल: आरती ज्ञानराजा)

आरती सदगुरूनाथा, तुमच्या चरणी राहो माथा।
बुडलो या भवडोही, मार्ग दावा मज आता ॥ धृ ॥

भक्त तारण्यासाठी, तुम्ही घेता अवतार।
अज्ञानासी ज्ञान देऊनी, तुम्ही केले भवपार ॥ १ ॥

मोहमाया सोडूनी, करता नामाचा गजर।
एकोनिया नाम, काल कापती थरथर ॥ २ ॥

सोडोनि घरदार, नित्य परमार्थ व्यवहार।
किती वर्णू गुरुदेवा, काय मी पामर ॥ ३ ॥

तुमचिया कृपेने, तुटती प्रपंच बंधन।
चुकले आहेत वर्म, मार्ग दावो सूगम ॥ ४ ॥

विनवनी जैरामाची, ऐकावी श्रीनाथा।
आलो शरणागत, चुकवा हा फासा ॥ ५ ॥

॥ अमृत लहरी ॥

विषय

विषय-सूची

- प्रस्तावना
- ॥ १ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ २ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ३ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ४ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ५ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ६ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ७ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ८ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ ९ ॥ अथ विषय-सूची
- ॥ १० ॥ अथ विषय-सूची

FILM CM K SWASTIK OFF



CM

K

No. SWASTIK 11725 X 2275 4C 4788

